

Raadsmededeling openbaar

Nummer : 76-2026
Datum : 6 juli 2026
B&W datum : 7 juli 2026
Beh. Ambtenaar : G. Olthof
Portefeuillehouder : J.C. Wikkerink
Onderwerp : Brief interbestuurlijk toezicht Wet gemeentelijke taak mogelijk maken
asielopvangvoorzieningen

Aanleiding:

De gemeente Aalten is door het ministerie van Asiel en Migratie onder actief toezicht geplaatst in het kader van de Spreidingswet. Dat blijkt uit een brief die het college heeft ontvangen, na beoordeling van de voortgang van gemeenten bij het realiseren van opvangplekken voor asielzoekers.

Inhoud mededeling

Minister Van der Brink heeft in de Tweede Kamer aangegeven zaak te willen maken van de toezichthoudende rol, met name om te bevorderen dat elke gemeente zich houdt aan de wettelijke taakstelling. Omdat de gemeente Aalten vooralsnog niet heeft voldaan aan de taakstelling uit de eerste cyclus van de Spreidingswet, is de gemeente per brief van 9 april 2026 uitgenodigd om hierover uitleg te geven (**zie bijlage 1**). Om snelheid te houden in het proces heeft de ambtelijke organisatie op eigen initiatief het gesprek naar voren gehaald. Het ambtelijk gesprek vond plaats op 17 juni. Daarbij is ook toegelicht welke stappen de gemeente inmiddels heeft gezet om tot een geschikte locatie te komen en welke lokale randvoorwaarden daarbij een rol spelen. Het niet voldoen aan de wettelijke taakstelling is voldoende grond voor het ministerie om op te schalen naar trede 3 en de het college per brief uit te nodigen voor een gesprek met de minister (**zie bijlage 2**). De betreffende brief ontving de gemeente op 6 juli om 15.00 uur.

In de brief van 6 juli geeft het ministerie aan dat uit de schriftelijk aangeleverde informatie en het daaropvolgend ambtelijk gesprek is gebleken dat gemeente Aalten niet op korte termijn alsnog zal voldoen aan haar wettelijke taak. Op grond daarvan heeft het ministerie van J&V geconstateerd dat er sprake is van taakverwaarlozing. Volgens het ministerie is deze kwalificatie het gevolg van het feit dat de gemeente de wettelijke taak op dit moment nog niet heeft gerealiseerd. Daarom is de gemeente ingeschaald op trede 3 van het interbestuurlijk toezicht. Daarmee komt de gemeente onder actief toezicht te staan van de minister van Asiel en Migratie. Het college wordt daarom uitgenodigd voor een gesprek op het ministerie van Justitie en Veiligheid in Den Haag. In het gesprek kan het college nogmaals uitleggen waarom, bestuurlijk gezien, de wettelijke taakstelling niet is gerealiseerd. Ook worden daar concrete afspraken gemaakt om de taakstelling alsnog te realiseren. Als naar mening van de minister uit dat gesprek onvoldoende zicht op voortgang blijkt, of als gemaakte afspraken naderhand niet worden nageleefd, zal opschaling naar trede 4 plaatsvinden. Trede 4 is een vooraankondiging van indeplaatsstelling. Het verschil met het ambtelijk gesprek is dat de minister zich nu actief bemoeit met de realisatie van een AZC in de gemeente Aalten en over de voortgang gerapporteerd wil worden.

De gemeente werkt aan de uitvoering van de wettelijke taak. De uitdaging ligt daarbij niet in de bereidheid om opvang te realiseren, maar in het vinden van een locatie die past binnen de door de raad vastgestelde kaders en uitvoerbaar is.

Bijlagen

1. Brief interbestuurlijk toezicht Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen van 9 april 2026.
2. Toezichtsbrief Spreidingswet gemeente Aalten van 6 juli 2026

> Retouradres Postbus 20011 2500 EH Den Haag

Aan het college van B&W van de gemeente Aalten
Postbus 119
7120 AC Aalten

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Regie Migratieketen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie

7468089

Datum 9 april 2026
Betreft Brief interbestuurlijk toezicht Wet gemeentelijke taak
mogelijk maken asielopvangvoorzieningen

Geacht college,

De situatie in de asielopvang is urgent en kritiek. De asielketen loopt tegen de grenzen van het mogelijke aan en dat is de afgelopen tijd weer duidelijk zichtbaar door de grote druk op het aanmeldcentrum in Ter Apel en de gevolgen die dat heeft voor de directe omgeving. Het is daarom zeer van belang dat iedere gemeente haar bijdrage levert aan de opvang, op de langere termijn maar ook voor de acute korte termijn. Daarom heeft de minister in de brief 'Samen werken aan meer grip op migratie en opvang' van 26 maart jl. een expliciet beroep gedaan op alle gemeenten om opvangplekken te regelen, in het bijzonder de gemeenten die nog niet voldoen aan hun wettelijke taak in het kader van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (hierna: Spreidingswet). De minister van Asiel en Migratie vertrouwt erop dat uw solidariteit met andere gemeenten ertoe leidt dat u uw bijdrage zult leveren.

In het kader van het interbestuurlijk toezicht worden de prestaties van uw gemeente op het gebied van het mogelijk maken van asielopvangplekken conform de Spreidingswet beoordeeld. Op 1 juli 2025 dienden gemeenten te voldoen aan hun wettelijke taak door vanaf deze datum het aantal asielopvangplekken mogelijk te maken zoals bepaald in eerder genomen verdelbesluiten.

Beoordelingskader toezicht

Het interbestuurlijk toezicht op de Spreidingswet is belegd bij de minister van Asiel en Migratie. Toepassing van het interbestuurlijk toezicht geschiedt op basis van een interventieladder¹ die uit de volgende stappen bestaat:

- Fase 1 Signaleren
- Fase 2 Informatie opvragen en valideren
- Fase 3 Actief toezicht: afspraken over acties, termijnen en vervolg
- Fase 4 Vooraankondiging van juridische interventie
- Fase 5 Besluit tot indeplaatsstelling met laatste termijn om alsnog zelf te voorzien
- Fase 6 Sanctie indeplaatsstelling

Bevindingen

Op 30 juni 2025 ontving het ministerie van de Provinciale Regietafel de voortgangsrapportage van de realisatie van asielopvangplekken in de provincie. Op basis van deze rapportage is geïnventariseerd wat de stand van zaken was van

¹ Deze is gebaseerd op de Wet revitalisering generiek toezicht en het bijbehorend beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing

Datum
9 april 2026

Onze referentie
7468089

de realisatie van asielopvangplekken op 1 juli 2025. Voor uw gemeente zijn de cijfers als volgt:

	Wettelijke taak	Realisatie per 1-7-2025
Regulier	200	0
AMV	0	0

Uit deze cijfers blijkt dat uw gemeente niet voldoet aan de in het verdeelbesluit opgenomen wettelijke taak. Op grond van deze informatie wordt uw gemeente ingeschaald op **trede 2** van de interventieladder. U ontvangt daarom hierbij een verzoek om nadere informatie. Na ontvangst van deze informatie zal een gesprek plaatsvinden op ambtelijk niveau waarin een nadere toelichting wordt gevraagd. Als uit de aangeleverde informatie en/of het gesprek onvoldoende voortgang blijkt, zal opschaling naar **trede 3** plaatsvinden. Uw gemeente komt dan onder actief toezicht te staan.

Verzoek om informatie

Met deze brief wordt u verzocht het ministerie te informeren over de stand van zaken met betrekking tot de realisatie van asielopvangplekken in uw gemeente en hierbij aan te geven wat de reden is waardoor u niet (volledig) aan de wettelijke taak voldoet. Dit voor zover u dit nog niet heeft aangegeven in het kader van de wettelijke meldplicht. U wordt verzocht om hierbij ook toe te lichten wat de huidige stand van zaken is van de realisatie van asielopvangplaatsen in uw gemeente, welke stappen uw gemeente al heeft gezet en – indien van toepassing – op welke termijn u verwacht aan de wettelijke taak te voldoen.

Gevraagd wordt indien van toepassing ook onderliggende stukken te delen.

Verzoek is uw antwoord schriftelijk binnen drie weken na dagtekening van deze brief toe te sturen via ibtspreidingswet@minjenv.nl.

Na ontvangst van de informatie zal bij de gemeenten waar daar aanleiding voor is zeer spoedig tot de volgende stap van gespreksvoering worden overgaan.

Tot slot

Het verdeelbesluit van 20 december 2024 geldt voor de duur van twee jaar. Op 27 februari 2026 is een nieuwe tweejarige cyclus gestart met een nieuwe capaciteitsraming, provinciale opgave en indicatieve verdeling. Deze indicatieve verdeling vormt opnieuw het startpunt voor gemeenten om aan de Regionale en Provinciale Regietafel tot afspraken te komen over welke bijdrage elke gemeente levert. Bij het interbestuurlijk toezicht op de wettelijke taak uit het verdeelbesluit van 20 december 2024 worden alle relevante feiten en omstandigheden in acht genomen, waaronder ook de hoogte van de nieuwe indicatieve opgave en de afspraken die aan de PRT worden gemaakt.

Mochten zich omstandigheden voordoen waardoor u niet meer aan uw taak kunt voldoen, dan wordt u verzocht hiervan melding te doen conform artikel 8 van de wet. U kunt dit doen door een mail te sturen aan ibtspreidingswet@minjenv.nl. Indien u nog vragen heeft, kunt u eveneens via dit mailadres contact opnemen.

Dit kabinet zal geen onduidelijkheid laten ontstaan over de uitvoering van de Spreidingswet. Meerdere gemeenten die de afgelopen jaren al een bijdrage hebben geleverd, hebben om duidelijkheid gevraagd. Middels deze brief maakt de minister van Asiel en Migratie opnieuw duidelijk dat de Spreidingswet wordt gehandhaafd, het interbestuurlijk toezicht op de wet geldig is en onverkort

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen

Datum
9 april 2026

Onze referentie
7468089

wordt uitgevoerd en dat gemeenten die niet aan hun wettelijke taak voldoen hierop worden aangesproken.

De commissaris van de Koning van uw provincie wordt geïnformeerd over deze brief.

Hoogachtend,

De minister van Asiel en Migratie, namens hem,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'K' followed by a long horizontal stroke with a small upward flick at the end.

Drs. K. Morren
Directeur Regie Migratieketen

> Retouradres Postbus 20011 2500 EH Den Haag

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Aalten

Postbus 119
7120 AC Aalten

**Directoraat-Generaal
Migratie**

Directie Regie Migratieketen

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
7546812

Datum 6 juli 2026

Betreft Brief interbestuurlijk toezicht Wet gemeentelijke taak mogelijk
maken asielopvangvoorzieningen

Geacht college,

Zoals bekend is de situatie in de asielopvang nog steeds urgent en kritiek. De asielketen loopt tegen de grenzen van het mogelijke aan. Daarom is gecontroleerde toegang op het AC in Ter Apel noodzakelijk, verblijven asielzoekers op het grasveld buiten en is nachtopvang in verschillende gemeenten in het noorden van Nederland dagelijks nodig. Dit is een zeer onwenselijke situatie, waar ik in eerdere brieven uw aandacht voor heb gevraagd. Gelet op de urgentie van de opgave wil ik nogmaals het belang onderstrepen dat alle gemeenten hun bijdrage leveren aan de opvang, op de langere termijn maar ook voor de acute korte termijn. Tegelijkertijd is inmiddels verschillende wetgeving van kracht geworden waarmee we meer grip op migratie kunnen krijgen en zijn ook in Europa nieuwe stappen gezet om terugkeer van uitgeprocedeerde asielzoekers te verbeteren.

Op 26 mei heb ik u een brief gestuurd in het kader van het interbestuurlijk toezicht op de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (hierna: Spreidingswet). Op grond van de beschikbare informatie werd vastgesteld dat uw gemeente niet voldoet aan de in het verdeelbesluit opgenomen wettelijke taak. Uw gemeente werd daarom ingeschaald op trede 2 van de interventieladder van het interbestuurlijk toezicht. In de brief bent u uitgenodigd voor een ambtelijk gesprek, zodat een toelichting kon worden gegeven op de voortgang van uw gemeente bij het realiseren van asielopvangplekken. Dit gesprek heeft inmiddels plaatsgevonden.

Beoordelingskader toezicht

Het interbestuurlijk toezicht op de Spreidingswet is belegd bij de minister van Asiel en Migratie. Toepassing van het interbestuurlijk toezicht gaat op basis van een interventieladder die uit de volgende stappen bestaat:

Trede 1 Signaleren

In deze fase is op basis van de voortgangsrapportage die het ministerie op 30 juni 2025 van de Provinciale Regie Tafel (PRT) heeft ontvangen geïnventariseerd welke gemeenten niet aan hun wettelijke taak voldoen. Als een gemeente niet voldoet aan haar wettelijke taak gaat zij naar trede 2.

Trede 2 Informatie opvragen en valideren

Op 9 april hebben alle gemeenten een brief ontvangen met de stand van zaken van de realisatie van asielopvangplekken, waarbij aan de gemeenten die niet voldoen, is gevraagd om nadere informatie. Vervolgens is door de toezichthouder ambtelijk overleg gevoerd met de gemeente.

Datum
6 juli 2026

Onze referentie
7546812

Trede 3 Actief toezicht: afspraken over acties, termijnen en vervolg

Als wordt geconstateerd dat er voldoende redenen zijn om naar de volgende trede over te gaan, vindt een gesprek op bestuurlijk niveau plaats. Er worden dan afspraken gemaakt met de betreffende gemeente over de noodzakelijke acties en de daarbij behorende termijnen.

Trede 4 Vooraankondiging indeplaatsstelling

Voordat daadwerkelijk tot indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing wordt besloten, ontvangt de gemeente per brief een vooraankondiging waarin wordt aangegeven waarom de gemeente in gebreke is.

Trede 5 Besluit tot indeplaatsstelling met laatste termijn om alsnog zelf te voorzien

Als de voorgaande treden niet tot overeenstemming met de toezichthouder hebben geleid, neemt de minister een besluit tot indeplaatsstelling.

Trede 6 Sanctie indeplaatsstelling

De toezichthouder gaat feitelijk over tot indeplaatsstelling van de gemeente wanneer de formele waarschuwingstermijn is verstreken en de gemeente niet aan zijn verplichtingen heeft voldaan. Dat betekent dat alle maatregelen die nodig zijn om de gevorderde taak uit te voeren, door de toezichthouder worden genomen. De kosten hiervan zijn voor rekening van de gemeente.

Bevindingen

Uit de aangeleverde informatie en het gesprek is gebleken dat uw gemeente niet op korte termijn alsnog zal voldoen aan haar wettelijke taak. Op grond daarvan is geconstateerd dat er sprake is van taakverwaarlozing.

Uitnodiging bestuurlijk gesprek

Als gevolg van de taakverwaarlozing wordt uw gemeente opgeschaald naar **trede 3** van de interventieladder. Uw gemeente komt daarmee onder actief toezicht van de minister van Asiel en Migratie te staan.

U wordt uitgenodigd voor een gesprek. Dit gesprek zal plaatsvinden op het ministerie van Justitie en Veiligheid in Den Haag. U ontvangt per mail een uitnodiging voor dit gesprek. We rekenen op uw medewerking om dit gesprek zo snel mogelijk plaats te laten vinden. In dit gesprek kunt u een toelichting geven op de redenen waarom uw gemeente niet voldoet aan de wettelijke taak in het kader van de Spreidingswet. Het doel van dit gesprek is om afspraken te maken over de acties en de daarbij behorende termijnen die nodig zijn om alsnog aan de wettelijke taak te voldoen.

Als uit dit gesprek onvoldoende zicht op voortgang blijkt of als gemaakte afspraken naderhand niet worden nageleefd, zal opschaling naar **trede 4** plaatsvinden. Trede 4 is een vooraankondiging van indeplaatsstelling.

Het ministerie zal maandelijks op [Rijksoverheid.nl](https://rijksoverheid.nl) openbaar maken welke gemeenten onder actief toezicht staan en zich op trede 3 of hoger bevinden.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Regie Migratieketen

Datum
6 juli 2026

Onze referentie
7546812

De commissaris van de Koning van uw provincie ontvangt een afschrift van deze brief.

Hoogachtend,

De minister van Asiel en Migratie, namens hem,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'K' followed by a horizontal line and a small loop at the end.

drs. K. Morren
Directeur Regie Migratieketen